

Az

**KRÍZIS
ALAPÍTVÁNY**

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

Az S. O. S. Krízis Alapítvány a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátáson belül családok átmeneti otthonát üzemeltet. Munkánk, tevékenységünk jogszabályi háttérét az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint a kapcsolódó rendeletek adják.

Célunk, hogy közreműködjünk az átmenetileg otthontalanná vált családok otthontalanságának megszüntetésében, egy komplex családgondozás keretén belül. Jelenleg 6 fővárosi kerület részére nyújtjuk ezen ellátást.

Alapítványunk egy IV szintes ellátórendszert működtet, mely elemei a következők:

- I. szint: Krízisotthon (40 fő)
- II. szint: Családok Átmeneti Otthona (32 fő)
- III. szint: Védett Lakóotthonok, melyet önálló „külső” lakások keretein belül látunk el (19 fő)
- IV. szint: Támogatott bérletek

A Krízisotthonban rendszerint rövidebb – pár hét/egy hónap – időt töltenek el a családok. A család és a családgondozója ezen idő alatt döntik el, hogy melyek azok az eszközök és technikák, amelyek az adott helyzet megoldását elősegítik.

A családok rendelkezésére áll – térítésmentesen – jogi és pszichológiai tanácsadás, melyet az intézmény területén belül oldottunk meg. Az Alapítványunknál eltöltött első hónap térítésmentes, ezzel is elősegítve a család anyagi helyzetének stabilizálását. A bekerült családoknak élelmezésükről saját maguknak kell gondoskodni. Természetesen krízis esetben – amíg a család anyagilag megerősödik – biztosítani tudunk élelmiszerellátást. A családok rendelkezésére áll a közös konyha étkezővel, mosókonyha szárító helyiséggel, a kisebb gyermekeknek játszószoza, iskoláskorú gyermekeknek pedig tanulószoba.

Napi 24 órában szociális munkások látják el az ügyeleti teendőket és segítenek megoldani a családok aktuális problémáit.

Itt a családoknak fokozott gondozást nyújtunk, elsősorban a család saját és környezeti erőforrásainak megerősítése a cél, szükség szerinti rendszeres követéssel.

A Családok Átmeneti Otthonában kizárólag a fent említett Krízisotthonból lehet bekerülni. Az első – térítési díj mentes – hónap után térítési díjat és előtakarékoságot fizetnek a családok, mely összegek megállapításánál figyelembe vesszük a jövedelmi viszonyokat, illetve a családok összetételét. Célunk, hogy a térítési díj és az előtakarékoság együttes összege megfeleljen egy önálló albérlet fenntartási költségével, így biztosítva, hogy tőlünk kikerülve is a család képes legyen önerőből a saját lakhatását a továbbiakban megoldani.

Az intézmény saját, zárt játszókerttel rendelkezik. Napi 24 órában szociális munkások látják el az ügyeleti teendőket és segítenek megoldani a családok aktuális problémáit.

Hasonlóan a Krízisotthonhoz, itt is jogász és pszichológus segíti a szociális munkások munkáját.

Hetente egyszer a lakók mentálhigiénés csoporton vehetnek részt. A csoport segítségével van az anyáknak/szülőknek a problémák megfogalmazásában, sikerül átfogalmaztatni, újra láttatni saját maguk számára a problémákat, a krízishelyzetben játszott szerepüket. A csoport másik fontos célja az, hogy a kimeneti alternatívák tekintetében reális célokat tudjanak megfogalmazni az anyák, mivel a trauma okozta beszűkülés ezt alapvetően akadályozza. Fontos a szülők számára egy olyan fórum, ahol – ha csak rövid időre is – gyerekek nélkül a saját problémáikra koncentrálhatnak. Ez különösen azért fontos, mert hiába élnek átmenetileg védett körülmények között, ugyanúgy gondoskodniuk kell a napi megélhetésükről, gyermekeikről, s eközben arra is energiát kell fordítaniuk, hogy megoldást találjanak arra a problémára, miképp fognak a szállón kívül boldogulni.

A következő – a III. – szinten szintén az intézmény keretein belül, a főváros 5 különböző pontján elhelyezkedő, de már önálló lakásokban történik a családok ellátása. A családgondozás folyamata ekkor már nem szoros, hiszen olyan családok kerülnek elhelyezésre ezen lakásokban, amelyek önálló életvitelére nem teszi szükségessé az intézményi háttérrel. Ezen a szinten is térítési díjat kell fizetni az ellátásért, valamint előtakarékoskodni kell. A lényeges különbség az ellátás színterében van, vagyis, hogy külön, önálló lakásban élhet a család.

Természetesen igény esetén az intézményi szolgáltatásainkat el tudják érni ezen családok is.

A három intézményi szinten ellátott családok 6 hónapot tölthetnek nálunk, illetve indokolt esetben ezt három hónappal meghosszabbítjuk.

A IV. szinten 2 lakásban valósítjuk meg a támogatott bérletet. A lényeges különbség, az ellátásért fizetendő díj és az ellátás időtartama között van a fent tárgyalt szintektől. Ezen a szinten nincs meghatározott időtartam, amíg az ellátást biztosítani tudjuk, illetve nincs térítési díj, hanem a családoknak a lakás fenntartását kell fedezniük önerőből.

A szakmai stábben szociális munkások, szociálpolitikusok, gyógypedagógus, pszichológus található. A stáb hetente egyszer ül össze. A kliensközpontú megbeszélésen vitatjuk meg a családokkal kapcsolatos főbb kérdéseket, melyeket a család gondozója fontosnak vél a család életének alakulásában. A team segíti a családgondozót a döntések meghozatalában és az intézmény egészét érintő kérdésekben közösen dönt.

A családgondozással egy olyan elfogadó légkört szeretnénk teremteni, amelyben a krízisben lévő család újra egyensúlyt találhatnak, illetve emellett egy olyan egyértelmű keretrendszerrel szeretnénk biztosítani számukra, amely segíti egyéni fejlődésüket, céljaik elérését. Elsődlegesen a lakhatási gondokkal foglalkozunk, de célunk, hogy a nálunk töltött idő alatt a felmerülő életvezetési problémákra is sikeres megoldást találjanak a klienseink.

SZOLGÁLTATÁSAINK

Pszichológiai tanácsadás:

Az általunk ellátott családoknak heti rendszerességgel pszichológus áll rendelkezésére.

Az első lépés általában az, hogy a pszichológus a szülővel konzultál, még abban az esetben is, ha ő főleg a gyereke számára kér pszichológiai segítséget. Ezt azért is alapvető, hiszen a szülő az, aki folyamatosan együtt van a gyerekével, ő az, akinek bizonyos típusú hozzáállást érdemes elsajátítania, ha mód van rá, valamifajta megértő szemlélettel kell közelednie a gyereke felé.

A szülők többsége tisztában van azzal, hogy a legtöbb gyerek csupán tünehordozó. Ezen pl. azt értem, hogy a késői (óvodás/iskoláskorban történő) bepisülés valamifajta traumatikus történés eredménye. És ez a trauma jelentheti pusztán azt is, hogy a gyerek a megszokott környezetéből kikerült, intézményi körülmények között él.

A probléma jelentősen nagyobb akkor, ha a szülő képtelen felfogni azt, hogy a gyereke nem rosszaságból fejleszt ki különböző tüneteket, és hogy a szülőben válaszként fellépő agresszió csak súlyosbítja a helyzetet. Főleg a krízisotthonban voltak olyan esetek, amikor a szülők maguk is olyan pszichés/mentális problémával küzdöttek, hogy indokolt volt a folyamatos konzultáció a szülőszerepükről is. (háttérben pl. az anya alkoholizmusa, súlyos depressziója, állami gondozott múltja vagy bántalmazás)

Egyéni munka a felnőtt klienssel

A leggyakoribb panaszok:

- lehangoltság, szomorúság, reményvesztettség, elég gyakori volt ezek fokozódása a depresszióig. Több esetben a klinikai depresszió is előfordult, két kliensünk is intézményes pszichiátriai kezelésre szorult. (Krízisotthon)
- a bántalmazásból adódó félelmek, visszahúzódás vagy éppen az agresszió
- alkoholizmus, amelyet igyekezett titkolni, hiszen a házirend értelmében alkoholos állapotban nem tartózkodhat az intézmény területén.
- Két esetben spirituális válság.
- Játékszenvedély
- Párkapcsolati problémák

Egyéni munka a gyerekekkel

A legkisebbektől, a még öltöztető, vagy beszélni nem tudó gyerekektől a három év körüli gyerekeken át egészen felső tagozatos iskolásokig megkeresték a tanácsadást. A kisebbeknél leggyakrabban a Winnicott terápiát alkalmazott a pszichológus, amelyben a rajz és a kommunikáció megfigyelése és fejlesztése párosul a szülőkonzultációval és a későbbiekben kiindulópontja lehet a grafomotoros fejlesztésnek is. Az idősebbeknél a rajzos játékos kapcsolatfelvételt felváltja a verbális módszer. A felső tagozatos gyerekeknél a pszichés tünetek keverednek a tanulási problémákkal, dyslexiából adódó

nehézségekkel, a tanulási módszerek ismeretének hiányával. Így itt gyakori, hogy akár egy-egy konzultáció során konkrét tantárgyi segítségre is sor kerül, gyakorlati példák segítségével tanítva a módszertant. Természetesen mindezen tünetekkel gyakran társul a tanulási motiváció hiánya. Ennek felkeltése párhuzamosan halad a pszichés problémákkal való foglalkozással.

Közös (szülő/k és gyerek/ek) konzultáció

Ennek a munkaformának különösen akkor van nagy jelentősége, amikor a szülő különösen nehéz krízishelyzetbe kerül, s mindkettőjüknek szüksége van rá, hogy külső segítséggel tisztázzák a történeteket.

A Krízisotthonban fordult ez elő több alkalommal. Az egyik esetben azért, mert a szülő eltűnt több napra otthagya az otthonban a gyerekeit. Visszatértekor a gyerekekben túl nagy volt a szorongás ahhoz, hogy igazán rá tudjanak kérdezni a történetekre. A másik alkalommal pedig egy kamaszlány és anyukája között mérgesedett el úgy a helyzet, hogy külső közvetítésre volt szükség.

Baba-mama konzultáció

Főleg fiatal anyukáknál fordul elő, hogy a tapasztalatlanság, a szorongások elbizonytalanítják abban, hogy újszülöttjével, csecsemőjével helyesen bánik-e. Ilyenkor a konzultációra közösen jönnek, hiszen abból ahogyan a gyermekére néz, tartja, beszél hozzá...stb. nagyon sok információt kap a pszichológus, amit vissza tud jelezni.

Gyakran az anya önbizalmának erősítésén túl a gyakorlati tennivalókat is megbeszélik, hiszen pl. hiányozhatnak olyan ismeretek mint az elválasztás menete, az együtt játszás mikéntje, az etetés. Természetesen ez már inkább védőnői feladat lenne, de az anyuka gyakran szorong attól, hogy a védőben „butaságot „ kérdezzen.

Csoportfoglalkozás gyerekeknek

A gyerekekkel való munka speciális formája a gyerekcsoport. Ebben a csoportban az Átmeneti Otthon minden gyereklakója részt vehet, és általában élnek is ezzel a lehetőséggel. Az éppen totyogni kezdő gyerektől kezdve a 13 éves korú kamaszfiú is tagja ennek a csoportnak. A létszám 5-8 fő átlagosan. A fő cél az, hogy azon túl hogy jól érzik magukat a csoportban, valamiféle „fészekmeleget” éljenek át, és ennek következtében csökkenjenek a házban az egymás elleni agressziók, jobban tudjanak egymásra figyelni, együtt játszani, tolerálni tudják egymás hibáit.

Konzultáció a szociális munkással

A pszichológus gyakran konzultál a családgondozókkal a teamen előkerült, és a szociális munkást egyénileg érintő problémáról. Ez azért is fontos, mert ebben a munkában a szociális munkások nagyon erős pszichikai terhelésnek vannak kitéve és az intézménynek nincs arra anyagi fedezete, hogy a szociális munkások „mentálhigiénés karbantartását” (egyéni terápia, autogén tréning, stb) finanszírozza. Amikor a szociális munkás érzi azt, hogy olyan módon vonódott be az esetkezelésbe, hogy megjelentek a saját félelmei, agressziói, vágyai, stb. ezek feldolgozásához kérheti a pszichológus segítségét. A

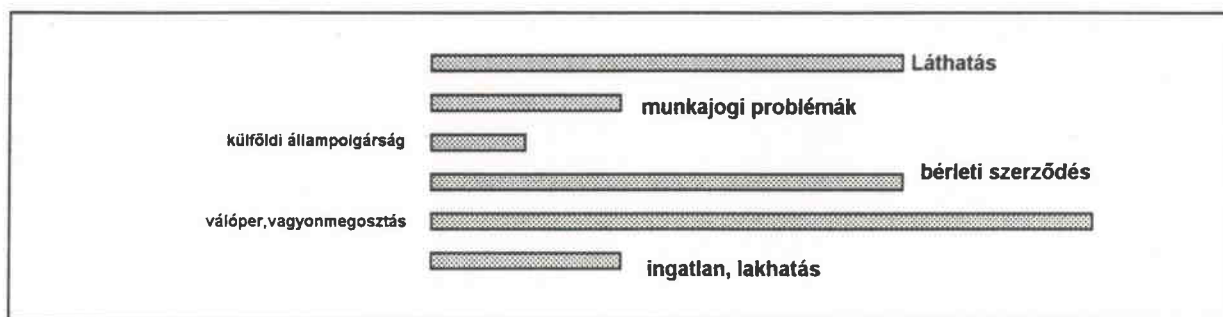
konzultáció során szerzett egy-egy mélyebb belátás magasabb szintű munkavégzést eredményezhet. A pszichológus a szociális munkásokkal állandó telefonkapcsolatban áll, ami azt jelenti, hogy nem csupán a „pszichológia rendelés” ideje alatt érhetik el, hanem bármikor, ha felmerül egy olyan jellegű gond, amely megoldásában segíteni tud.

Jogi tanácsadás:

A jogi tanácsadó munkakörben alkalmazott jogász hetente egy alkalommal áll az általunk ellátott családok rendelkezésére. Segítségét a következő témákban kéri a lakóink: válás, segélyezés, munkavállalás jogi része, polgári peres eljárások
Jogászunk jogi képviselőt nem vállal, kizárólag tanácsot ad.

Tanácsadáson felmerült problémák megoszlása

1 ábra

Mentálhigiénés csoport

Hetente egy alkalommal 1,5–2 órában csoport segíti az átmeneti otthonban lakókat. A csoportban leginkább a szabad interakciós technika, az irányított beszélgetés, a visszatükrözés (pszichodramatikus elemekkel), valamint egyéb dramatikus elem alkalmazása a jellemző technika. Könnyebbséget jelent a lakók számára a csoportvezetővel való kommunikációban, hogy olyan problémákat is bátrabban megfogalmazhatnak, amik akár az otthon működéssel kapcsolatosak, mivel a csoportvezető kvázi külsőként van jelen a ház életében.

A csoportok során végzett munka főbb elemei az alábbiak voltak:

- A csoport-tudat, csoport kohézió kialakítása az identitás megtartása mellett
- Pozitív emocionális légkör megteremtése
- Az énkép erősítése
- Problémafeltárás/exploráció
- A probléma megfogalmazása/verbalizálása (a krízishelyzet kialakulásához vezető út az egyéni életút tükrében) az egyes csoporttagok által, valamint a csoport értelmezésében
- Gyász munka megtámogatása
- A házban meglévő feszültségek feltárása, verbalizálása, és azok kezelése
- Kimeneti alternatívák megfogalmazása
- Érdekérvényesítés erősítése

2002-ben ellátott családok

2002-ben Alapítványunk összesen 80 családot látott el a három intézményi szinten és a negyedik támogatott bérleti szintünkön, melyben összesen 150 gyermek él.

Az ellátott családok gyermekeinek életkori megoszlása

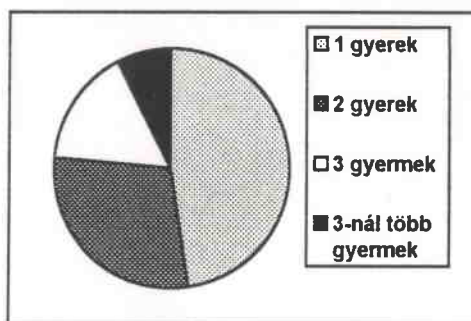
1. táblázat

0-3 éves korig	57 fő
3-6 éves korig	34 fő
6-14 éves korig	51 fő
14-18 évesig	8 fő
Összesen:	150 fő

2002-ben legjellemzőbb a kisgyermekes (csecsemőkorú) családok nagy aránya volt. A többgyermekesekre volt jellemző inkább, hogy a gyerekek az óvódás és kisiskolások közül kerültek ki.

Családon belüli gyermekek száma

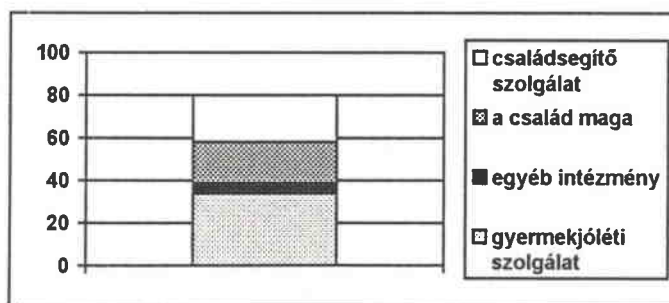
2. ábra

Az általunk ellátottak döntő többsége egy gyermekes család. Nem ritka azok száma sem, akik 2 gyermeket nevelnek, ugyanakkor megehetősen kevés nagycsaládos került hozzánk ebben az évben.

Az ellátásba való bekerülés módja

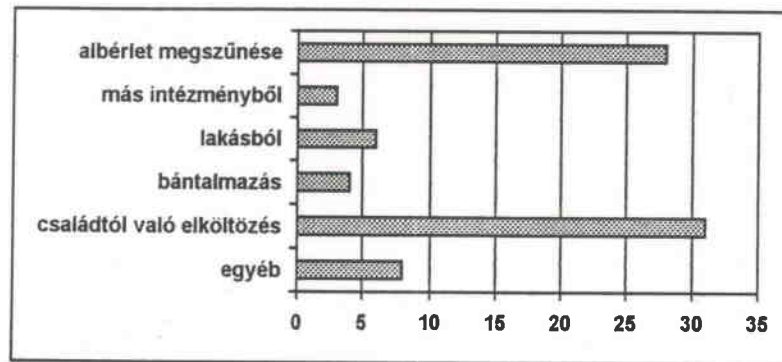
3. ábra

Rendszeres kapcsolatot tartunk a Gyermekjóléti Szolgálattal: mind az elhelyezés miatt, mind a gondozás során napi kapcsolatban vannak családgondozóink. Az együttműködés segíti a kliensek ellátását, a találkozások pedig a munkatársak együtt gondolkodását. 34 család került hozzánk a gyermekjóléti szolgálton keresztül, 22 család felvételét kérte a CSSK, és 19 család kereste fel közvetlenül az intézményünket.

Az ellátásba való bekerülés oka

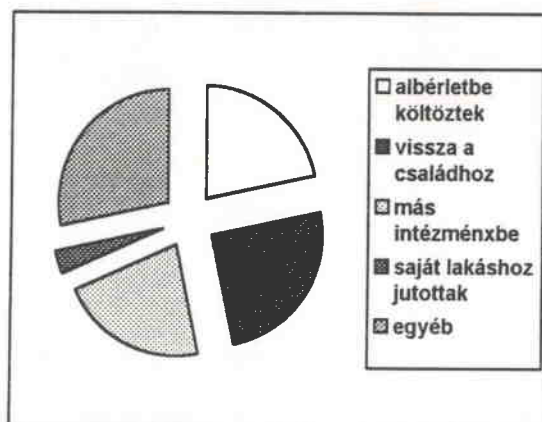
4.ábra

Megkeresésünk oka leggyakrabban a családból, élettárstól, férjtől való elköltözés volt, amely ebben az évben 31 családot érintett, emellett 28 esetben kerestek fel minket az albérlet megszűnése miatt.

Az ellátottak kigondozása

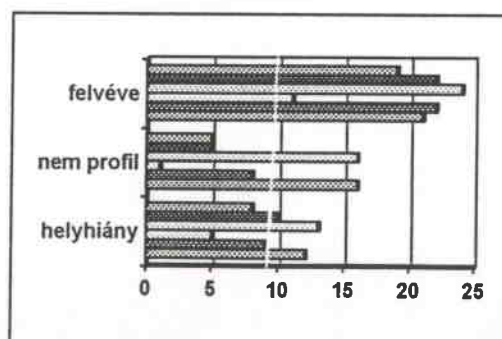
5.ábra

A 2002-ben ellátott családokból 20 család jelenleg is az ellátásunkban van. 13 család költözött albérletbe, 15-en mentek vissza eredeti családjukhoz és szerencsére 2 család saját lakáshoz jutott. Az ellátottaink 16%-nak, azaz 13 családnak kellett más intézményi elhelyezést találnunk.

Felvételes telefonok megoszlása

6.ábra

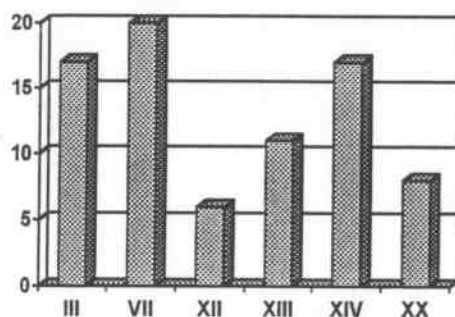
2002-ben 218 illetékes felvételes hívást kaptunk. Ebből 57 esetben helyhiány miatt nem tudtunk eleget tenni a kérésnek, 51 család nem felet meg az ellátásunk

alapjaiban megfogalmazott felvételi kritériumunknak, és 110 családot a telefonos interjú alapján felvettünk, bár ebből többen nem érkezett meg hozzánk.

Az ellátott családok megoszlása kerületek szerint

7.ábra

2002-ben is megpróbáltuk az érintettségnek és igényeknek megfelelően ellátni a kerületekből érkező jelentkezőket. A felvett és elutasított családok aránya is pozitív mérleget mutat. A számokon túl azonban aláhúzandó, hogy élő és működőképes kapcsolatunk a van a kerületi intézményekkel és a hivatallal egyaránt, ami számunkra nemcsak a kliensek ellátása miatt nagyon fontos, hanem a szakmai kérdések megoldásában is nélkülözhetetlen. A velünk kapcsolatban álló Családsegítő Központokkal és Gyermekjóléti Szolgálatokkal az év folyamán személyes találkozókat folytattunk, ahol megvitattuk az együttműködés alapjait, problémáit, szükséges változtatásait.

Minden erre igényt tartó családot elláttunk megfelelő élelmiszerrel, illetve az intézményi léthez szükséges tárgyi és dologi kiadásokat is megkaptak. A gyermekekről sem feledkeztünk meg Húsvét és Mikulás ünnepén, amikor csomagot kaptak, illetve Karácsonykor minden család közel 5000.- Ft értékben és minden gyermek közel 2500.- Ft értékben ajándécsomagot kapott. Adományokból több alkalommal sikerült mindenkinek kiegészítő élelmiszercsomagot és pelenkát adnunk, illetve ruhát és cipőt is juttathattunk a lakóknak az adományozók segítségével. A hátrányos helyzetű családoknak felajánlott bútorokból, melyeket intézményünk kapott, a kiköltöző családok vihettek magukkal, amennyiben erre igényt tartottak.

A lakók térítési díjának átlaga megegyezik a 2001. évben fizetett összegekkel.

A pénzügyi helyzet rendezésére szigorú számviteli szabályokat tartunk be, és könyvvizsgáló biztosítja a törvény szerinti gazdálkodást, könyvvezetést.

A 2002 évi pénzügyi tevékenység

EREDMÉNYKIMUTATÁS

adatok E Ft-
ban

Tételszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
A.	Összes közhasznú tevékenység bevétele	66 193	0	72 369
1	Közhasznú célra, működésre kapott támogatás	39 341	0	57 354
	a) alapítótól			
	b) központi költségvetés	29 621		48 154
	c) helyi önkormányzattól	9 720		9 200
2	Pályázati úton elnyert támogatás	25 045		2 353
3	Közhasznú tevékenységből származó bevétel			2 729
4	Tagdíjból származó bevétel			
5	Egyéb bevétel	1 807		9 933
B.	Vállalkozási tevékenység bevétele	0	0	0
1	Nem cél szerinti szerinti (vállalkozási) bevétel			
2	Egyéb cél szerinti tevékenység bevétele			
C.	Összes bevétel	66 193	0	72 369
D.	Közhasznú tevékenység ráfordításai	75 876		70 042
1	Anyagjellegű ráfordítások	42 285		23 492
2	Személyi jellegű ráfordítások	29 399		30 995
3	Értékcsökkenési leírás	4 159		3 341
4	Egyéb ráfordítások			10 971
5	Pénzügyi műveletek ráfordításai	33		1 243
6	Rendkívüli ráfordítások			
E.	Vállalkozási tevékenység ráfordításai			
F.	Összes ráfordítás	75 876	0	70 042
G.	Adózás előtti eredmény	-9 683		2 327
H.	Adófizetési kötelezettség			
I.	Tárgyévi eredmény			
J.	Tárgyévi közhasznú eredmény	-9 683	0	2 327